

SKIRTINGŲ VEISLIŲ KUILIŲ SPERMOS RODIKLIAI

Eugenijus Aniulis,
Lietuvos veterinarijos akademija,
Valdas Dalinkevičius,
UAB „Litgenas“

Santrauka. Darbo tikslas buvo nustatyti skirtingų veislių kuilių spermos kiekybinių ir kokybinių rodiklių (tūrio, spermatozoidų koncentracijos, spermatozoidų judrumo, patologinių spermatozoidų kiekio ejakuliuose ir kt.) tam tikrus skirtumus bei BTS, MR-A, ANDROHEP skiediklių įtaką spermatozoidų gyvavimo trukmei, kiaulių apvaisinimui ir paršelių vados dydžiui.

Tyrimų metu nustatyta, kad didžiausio tūrio ejakuliatas ($316,53 \pm 8,02$ ml), palyginti su kitomis veislėmis (Pjetrenų, Lietuvos baltųjų, Vokietijos landrasų), išskyrė Hempšyrų x Pjetrenų mišrūnų kuiliai, o didžiausia spermatozoidų koncentracija ($0,444 \pm 0,013$ mlrd/ml) buvo Vokietijos didžiųjų veislės kuilių ejakuliuose, Didžiausiu gamybinio pajėgumu pasižymėjo Vokietijos didžiųjų kuilių grupė ($94,15 \pm 1,76$ mlrd. spermatozoidų ejakuliate; $p < 0,05$). Patologinių spermatozoidų kiekis ejakuliuose priklausė nuo kuilio veislės, metų sezono ir kuilių naudojimo intensyvumo. Dažniausiai pasitaikė tokia spermatozoidų patologija: pažeista uodegėlė ($7,31 \pm 1,80\%$), pakitusi galvutė ($6,34 \pm 1,70\%$). Mažiau radome spermatozoidų su distaliniais ($3,54 \pm 0,5\%$) bei su proksimaliniais lašeliais ($3,40 \pm 0,7\%$). Lyginant skiediklius, nustatyta, kad ilgiausiai išgyveno spermatozoidai, skiesti ANDROHEP skiedikliu ($4,50 \pm 0,34$ paros), Geriausi kiaulių apvaisinimo rezultatai gauti sėklinant sperma, skiesta MR-A skiedikliu ($76,6 \pm 6,60\%$). Tačiau skiediklio rūšis neturėjo didelės įtakos paršelių vados didumui. Kur kas geresni apvaisinimo ir vados didumo rezultatai, kai sėklinta po du kartus (apvaisinimas didesnis $18,7\%$, o vada vidutiniškai $0,29$ paršelio didesnė, negu sėklinant vieną kartą per rują).

Reikšminiai žodžiai: sperma, ejakulianto tūris, spermatozoidų koncentracija, patologiški spermatozoidai, skiedikliai.